

VIETNAM : EYSKENS BEPLEIT EEN SLECHT DOSSIER

Op 17 november 1978 werd te Hanoi een akkoord ondertekend tussen de regering van het Koninkrijk België en de regering van de Socialistische Republiek Vietnam, over de levering van spoorwegmateriaal.

De totale financiering bedroeg 1.350 miljard B.F., waarvan 350 miljoen als gift vanwege België in het kader van de ontwikkelingssamenwerking ; 250 miljoen als lening vanwege de Belgische Staat en 750 miljoen als kredieten vanwege de privé-sektor.

De overeenkomst voorzag de levering van 15 diesellokomotieven, een onderhoudsatelier voor 60 lokomotieven, de levering van 350 spoorwagens, 50 koelwagens en verder nog onderhoudsmateriaal en vervangingsstukken.

De overheidshulp was in hoofdzaak bestemd voor het onderhoudsatelier en voor de koelwagens.

In het proces-verbaal van de onderhandelingen werd gesteld : "Beide delegaties hebben de wil van hun regering uitgedrukt om de samenwerking van beide landen op gebied van de spoorwegen verder te zetten en te ontwikkelen in de loop van '80 en '81."

Sedertdien werden verschillende onderhandelingen gevoerd ter konkretisering van de overeenkomst. Hierbij werden wederzijds wijzigingen voorgesteld. België deelde mede dat het gevraagde type van koelwagens niet kon geleverd worden door de nationale industrie.

Vietnam ontving van Indië aanzienlijke aantallen spoorwagens (aan een ritme van 100 per maand) en had bijgevolg meer belangstelling voor bijkomende lokomotieven.

De besprekingen kenden een normaal verloop. Tijdens het voorjaar 1980 konkludeerden de ministers Nothomb, Urbain en Eyskens nog :
"Dit programma vertegenwoordigt voor 't ogenblik de essentie van de economische samenwerking tussen beide landen".

DE OMMEZWAAI

Begin augustus besloot minister Eyskens plots de hulp ten bedrage van 350 miljoen op te schorten. Enkele dagen nadien beslist minister Hatry de overheidskredieten (250 miljoen) te weigeren, evenals de gebruikelijke kredieten voor de uitvoer en de bijstand vanwege de delcredere-dienst.

Onmiddellijk rezen verschillende protesten tegen deze onverwachte beslissing die de resultaten van meer dan twee jaar onderhandelingen vernietigde en die vanwege de Belgische regering een woordbreuk betekende.

In antwoord op een protestbrief vanwege de KP verdedigt minister Eyskens uitvoerig zijn beslissing.

Zijn argumentatie is tot drie elementen te herleiden.

Ten eerste moet voor 1.250 miljard fr. bespaard worden op de ontwikkelingshulp ; ten tweede voert Vietnam een expansionistisch beleid in Zuid-Oost-Azië, en zou de spoorweg voor militaire operaties kunnen aangewend worden ; ten derde worden de mensenrechten er niet geëerbiedigd, waarbij verwezen wordt naar het drama van de boat-people en naar de weigering van de Vietnamese autoriteiten een uitreisvisum te verlenen aan 300 Vietnamese burgers die naar België wilden uitwijken.

De inhoud van het ministerieel schrijven wordt in de Belgische pers gepubliceerd.

In een diplomatieke nota van Eyskens aan de Belgische vertegenwoordiging in Hanoi wordt nadrukkelijk gevraagd uitsluitend gebruik te maken van het budgettaire argument. Dit is opmerkelijk wanneer men bedenkt dat een sanctie omwille van het niet-naleven van de mensenrechten geen enkele draagkracht kan hebben indien ze niet als dusdanig wordt medegedeeld.

Onderzoeken we de drie soorten argumenten door minister Eyskens aangevoerd.

1. Besparingen

Het argument van de budgettaire besparing is ongeloofwaardig wanneer men bedenkt dat op een totale beperking van 1.250 miljard er 350 miljoen ten koste

van Vietnam moeten gebeuren, daar waar dit land slechts 1 % van de Belgische ontwikkelingshulp ontvangt, en ondertussen belangrijke nieuwe projecten op touw gezet worden ten behoeve van andere landen. Bovendien kan men zich afvragen welke de konsekwentie is van een beleid dat beweert te steunen op een "solidaire groei" tussen ontwikkelingslanden en kapitalistische landen, en ondertussen de ontwikkelingshulp gevoelig terugschroeft. We herkennen hier het eenzijdige soberheidsbeleid van de regering : zowel in binnen- als buitenland wordt bespaard ten koste van de zwaksten.

2. *Expansionisme*

Stel dat het de regering ernst is met het bestraffen van een expansionistische politiek, dat derhalve een land dat agressie pleegt moet gesanktioneed worden met het opschorten van de ontwikkelingshulp.

Hoe dan het beleid vanwege de regering te verklaren t.o.v. landen zoals Israel, Tanzanië, Somalia, Marokko en Irak, die allen agressie pleegden op buurlanden of openlijke gebiedsaanspraken formuleerden, zonder dat enige sanktie werd overwogen ?

Wellicht het meest verhelderende voorbeeld terzake is dat van Indonesië.

Op 7 december 1975, een week nadat de vroegere Portugese kolonie Oost-Timor onafhankelijk werd, vielen de Indonesische troepen dit land binnen, vermoordden een aantal burgers dat geschat werd op 100.000, op een totale bevolking van 850.000, en richtten kampen in waarin zowat 300.000 Oost-Timorezen werden gevangen gezet. Tot heden toe maakt Amnesty International gewag van talloze "verdwijningen".

Welk is de houding van de Belgische regering ten aanzien van deze karakteristieke agressie ? De ontwikkelingshulp is gestegen van 0,02 % van de totale ontwikkelingshulp in 1968 tot 1,59 % in 1978, waardoor Indonesië op de zesde plaats komt in de ranglijst van de landen door België geholpen.

Eén der ontwikkelingsprojecten heeft betrekking op een draaibankenfabriek. Als de treinen kunnen gebruikt worden voor militair vervoer, kunnen draaibanken gebruikt worden voor de aanmaak van wapens.

Er is dus wel een duidelijke inkonsekwentie in de Belgische houding : men werkt met twee maten en twee gewichten.

Bovendien is de problematiek Vietnam-Kampuchea helemaal niet te vergelijken met de Indonesische agressie tegen Oost-Timor.

De gigantische taak van heropbouw van een grondig en gruwelijk vernietigd land werd ten zeerste belemmerd door de maandenlange, steeds weerkerende aanvallen van de troepen van Pol Pot op Vietnamees grondgebied.

Ook wie niet akkoord kan gaan met de wijze waarop Vietnam is opgetreden, moet toegeven dat het onderscheid met Indonesië fundamenteel is.

Het is bovendien opmerkelijk hoezeer de volkeren-moordenaar Pol Pot de steun blijft genieten van de westerse bewindslui, (*) en van de driehoek USA-China-ASEAN-landen (waaronder Indonesië en de Filipijnen), en hoe pogingen in het werk gesteld worden om de krijgsmacht van Pol Pot aan de grens met Thailand opnieuw in te zetten tegen Kampuchea dat bezig is in de meest onmogelijke omstandigheden uit de as te verrijzen, met de hulp van Vietnam, de socialistische landen en de westerse hulporganisaties. In feite zet de USA zijn verloren oorlog verder, en verklaren de Chinese leiders onomwonden dat hun doel is de toestand in Zuid-Oost-Azië te destabiliseren "ook al kan dat dertig jaar en langer duren".

3. Mensenrechten

Stel eveneens dat het de regering ernst is met de eerbiediging van de mensenrechten. Waarom dan geen sankties tegen Indonesië, waar een miljoen communisten en vooruitstrevenden werden uitgemoord. Maar de ongeloofwaardigheid van het mensenrechten-argument wordt helemaal duidelijk wanneer men vaststelt dat het leeuwenaandeel van de Belgische ontwikkelingshulp naar Zaire gaat, waaraan de bloedige diktatuur van Mobutu voldoende bekend is.

Maar ook op dit gebied is elke parallel tussen Vietnam en de rechtse dictaturen onwezenlijk. Men kan gerust stellen dat de repressie in België vlak na de tweede wereldoorlog, alle verhoudingen in acht genomen, veel ruwer en repressiever was dan in het Vietnam na 1975. Men moet daarbij bedenken dat de totale uitroeioorlog door de USA tegen Vietnam gevoerd, veel diepere sporen heeft nagelaten, veel omvangrijker sociale groepen heeft ontworteld en uitzonderlijke problemen gesteld heeft voor de beginnende opbouw van een onafhankelijk en socialistisch Vietnam. Het drama van de boat-people is hiervan stellig een uitvloeisel.

Wat de voorgewende weigering betreft van uitreisvisa voor Vietnamezen in België, schijnt minister Eyskens werkelijk drogredenen te hanteren.

Volgens gegevens van het Hoog Comité voor Vluchtelingen, werd tussen ja-

* Hierbij dient opgemerkt dat minister Eyskens tijdens een debat op 29 september jl., te Gent, als zijn persoonlijke mening te kennen gaf dat België zich moest onthouden bij de stemming over de vertegenwoordiging van Kampuchea bij de UNO.

nuari '79 tot september '80 aan 501 Vietnamezen de toelating gegeven naar België te emigreren. Voor nog 133 gevallen zijn de formaliteiten lopende.

Bovendien beschikt Vietnam over een lijst van 133 personen die een dergelijke aanvraag hebben ingediend, maar die niet door België worden aanvaard. Indien er in verschillende gevallen vertraging optreedt is dit vooral te wijten aan België, en ook aan de waarnemende zaakgelastigde van ons land in Hanoi, een man die in alle windrichtingen zijn vijandschap tegen Vietnam bekend maakt, die zijn mosterd haalt in de Chinese ambassade en die er zich tijdens diplomatieke recepties op beroemt een aanhanger te zijn van het Vlaams Blok.

De Vietnamese autoriteiten hebben bij herhaling verklaard alles in het werk te stellen om het probleem van de vluchtelingen naar België op te lossen, dat elk Vietnamese burger die er om verzoekt een uitreisvisum naar België ontvangt, behalve de misdadigers van gemeen recht en oorlogsmisdadigers. Bij de personen waarvan België de uitlevering eist, zijn dergelijke gevallen bekend.

BESLUIT.

Geen enkel van de drie aangevoerde argumenten door minister Eyskens - besparingen, expansionisme en mensenrechten - zijn overtuigend.

De Belgische regering pleit een slecht dossier, waarbij de diskriminatie t.a.v. Vietnam opvalt.

De eigenlijke achtergrond van de plotse regeringsbeslissing tot opschorting van de ontwikkelingshulp liggen dus elders.

Zij hebben veeleer te maken met de onderdanigheid aan de USA-politiek, met de hoop good-will te bekomen vanwege de Chinese Volksrepubliek voor onze nijverheid.

Daardoor maakt België zich medeplichtig aan een beleid dat de blijvende destabilisatie in Zuid-Oost-Azië beoogt, dat de heropbouw in Vietnam wil belemmeren, dat de onafhankelijkheid en de neutraliteit van Vietnam bedreigt en dat de terugtrekking van Vietnam uit Kampuchea vertraagt. Zulks een beleid kan zeker niet gesteund worden door de vooruitstrevenden in ons land en door al wie begaan is met vrede en ontspanning.

Daarom dient de beslissing van augustus '80 herroepen te worden, de bevroren kredieten weer vrijgemaakt en de onderhandelingen inzake de hangende problemen hernomen te worden.

JEF TURF,
OKTOBER 1980.